

Dostál P a kol. Základy umělé plicní ventilace.

3. rozšířené vydání. Maxdorf: Praha 2014. 394 stran. ISBN 978-80-7345-397-8.

Vedoucí autorského kolektivu, MUDr. Pavel Dostál, Ph.D., je zástupcem přednosty pro intenzivní péči Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny FN v Hradci Králové a odborným asistentem LF UK v Hradci Králové.

Čerstvě vydaná monografie výrazně inovuje a rozšiřuje velmi úspěšný titul, který vyšel poprvé před 10 lety a rok na to doznal druhého vydání. Rozrostl se i tým spoluautorů, který tvoří MUDr. Renata Černá Pařízková, Ph.D., a prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM, z Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny FN v Hradci Králové a LF UK v Hradci Králové, MUDr. Vladislav Rogozov z Department of Cardiothoracic Surgery, Sheffield Teaching Hospitals, University of Sheffield, prof. Ing. Karel Roubík, Ph.D., z Fakulty biomedicínského inženýrství ČVUT v Praze, MUDr. Bronislav Stibor z Abteilung für Anästhesiologie und Intensivmedizin, Landesklinikum Baden, MUDr. Tomáš Tyll, Ph.D., z Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny 1. LF UK a ÚVN Praha. Knihu recenzovali prim. MUDr. Ivan Herold, CSc., a prof. MUDr. Pavel Ševčík, CSc.

Knihu sestává z 15 kapitol; znamená to, že k původním 12, které tvořily první vydání, přidali autoři další 3 důležité kapitoly, které s umělou plicní ventilací (UPV) úzce souvisejí.

První kapitola se na téměř 40 stranách věnuje historii UPV a je doplněna řadou dobových ilustrací a fotografií. Ve 2. kapitole jsou vysvětleny základní principy UPV, její cíle a indikace, patofyziologické principy vztahující se k UPV, formy UPV a její komplikace. Ve 3. kapitole věnované konvenční ventilaci pozitivním přetlakem autor didakticky kvalitně dělí a popisuje jednotlivé ventilační režimy. Celá další kapitola je věnována použití pozitivního přetlaku na konci výdechu (PEEP) od indikací přes plicní i mimoplicní patofyziologické aspekty až po praktické rady k nastavení PEEP. V 5. kapitole se pojednává o definici, klasifikaci i konstrukci ventilátorů. V závěru této kapitoly nalezneme oddíl věnovaný péči o dýchací cesty, o okruh ventilátoru a inhalační terapii. Následující kapitola se komplexně věnuje monitorování v průběhu UPV počínaje klinickým sledováním a konče sofistikovanými metodami typu monitorování jicnových tlaků nebo sledování plicních objemů pomocí diluce helia či elektrické impedanční tomografie. Další čtyři kapitoly jsou věnovány klinickým aplikacím UPV v nejdůležitějších klinických situacích – u pacientů s CHOPN, s těžkými formami astmatu, s oběhovým selháním a s akutním plicním selháním (ARDS). Tyto ka-

pitoly jsou z hlediska klinického používání UPV těžištěm celé knihy, jsou napsány velmi kvalitně a nabízejí řadu praktických doporučení. Poslední část kapitoly o ARDS se věnuje nekonvenční ventilaci u této nozologické jednotky. S tzv. nekonvenčními postupy se v knize setkáváme ještě jednou, v kapitole o tzv. rescue postupech. Kapitola 11. popisuje neinvazivní plicní ventilaci (NIV) od mechanismu účinku a klinických cílů po praktické aplikace i výčet možných komplikací. Kapitola 12. uzavírala v prvním vydání celou knihu tématem ukončování UPV, odvykání a odpojování od UPV. Nově obsahuje i oddíl týkající se trvalé nutnosti UPV a u nás stále poměrně zanedbávané domácí umělé plicní ventilace. Poslední tři kapitoly jsou oproti vydání prvnímu nové – UPV v anestezii, Pneumonie ventilovaných nemocných a Rescue postupy u nemocných se závažným plicním selháním. Tyto kapitoly velmi dobře doplnily jinak komplexně zpracovanou tematiku přístrojové podpory a náhrady ventilace.

Po odborné stránce se jedná o vysoce kvalitní dílo vycházející z tradičních i velmi čerstvých literárních zdrojů, s vyváženým komentováním širokého spektra názorů špičkovými českými odborníky v této problematice. Tematika je roztríděna adekvátně, pro ještě větší přehlednost by zřejmě bylo dobré v příštím vydání vyčlenit problematiku zajištění dýchacích cest a péče o ně do samostatné kapitoly. Naopak kapitola Rescue postupy u nemocných se závažným plicním selháním by mohla být buď zanořena do kapitoly pojednávající o UPV u ARDS, nebo zařazena bezprostředně za tuto kapitolu.

Třetí vydání knihy Základy umělé plicní ventilace svědčí o velkém zájmu lékařské veřejnosti věnující se problematice resuscitační a intenzivní péče o tuto problematiku. Jedná se o vyzrálé a komplexní dílo, nejrozsáhlejší a velmi potřebný přehled problematiky UPV v České republice. Monografii by měl mít po ruce každý lékař, který přichází do styku s nemocnými, jejichž stav vyžaduje umělou plicní ventilaci.

prof. MUDr. Pavel Ševčík, CSc.

✉ pavel.sevcik@fno.cz

Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny
LF OU a FN Ostrava

www.fno.cz

Doručeno do redakce 4. 8. 2014